

[Anders Andersen.]

ikke noget, der ydes dansk landbrug; der vil i bedste fald kun være tale om en udskydelse, et lån.

Men lad det ligge, det er ikke disse problemer, vi skal drøfte i forbindelse med denne lovgivning, men spørgsmålet om, hvorvidt det er rimeligt, at man støtter disse unge landmænd og giver dem en lettelse over for de store vanskeligheder, de står midt i. Vi må huske på, at det høje renteniveau, vi har haft i en årrække, betyder, at en ung landmand, der etablerer sig her i Danmark, forlods skal betale imellem 15.000 kr. og 20.000 kr. mere i renteudgift end hans kolleger i udlandet. Det er forskellen imellem de 6 pct. fra før 1958 og de ca. 10-11 pct., som skal betales i forrentning af den kapital, den unge landmand investerer i et landbrugserhverv. Det er det handicap, som de unge starter med, og hvor de altså skal klare sig takket være deres dygtighed, deres bedre uddannelse end de ældres — og de har en bedre uddannelse, og de er dygtige.

Der er grund til at beundre de unge, som går ind i dette erhverv, og respektere dem for deres indsats — men de skal altså igennem denne indsats nå frem til at kunne klare konkurrencen, at kunne forrente et så meget større beløb end deres konkurrenter. Jeg tror, at det ville være nyttigt, hvis man fra samfundets side i højere grad ville acceptere og respektere den indsats, der fra mange af disse unges, og dygtige unges, side udfoldes i bestræbelserne for at klare dansk landbrugs økonomiske vanskeligheder.

Jeg er derfor glad ved, at man igennem den lovgivning, der her er tale om, kan yde et beskedent bidrag hertil, og jeg siger utrykkelig et beskedent bidrag, for det er jo kun nogle enkelte tusinde kroner, der her kan ydes som det, jeg gerne vil kalde et etableringstilskud. Det er klart, at derigennem løser man ikke de generelle problemer, man rækker kun en lille hjælpende hånd til disse førstegangsetablerede. Man kunne naturligvis give dette beløb en større betyd-

ning, hvis man som etableringstilskud lod det være skattefrit, men det støder vel an mod mange andre synspunkter. Jeg vil dog gerne bede om, at man i udvalget overvejer det for derved ligesom at give de små beløb en lidt større vægt over for den enkelte unge inden for landbrugserhvervet. Sammenlignet med, hvad man fra samfundets side er parat til at ofre over for andre unge, der går uddannelsesvejen over den akademiske uddannelse, er det jo alligevel til syvende og sidst små beløb, der her er tale om. At det, som lovforslaget peger på, alligevel løber op i en 25-30 mill. kr. — det er ikke til helt at gøre op, det er jeg enig med landbrugsministeren i — er kun udtryk for, at det er et af landets hovederhverv, det drejer sig om, det er kun udtryk for, at det er det erhverv, der hidtil har skaffet op imod halvdelen af vores valutaindtægt til landet; det glemmer man vel også ofte, når man drøfter landbrugets problemer.

Jeg vil altså gerne, at man i udvalget får lejlighed til at se på dette spørgsmål, og der kan være enkelte andre tekniske problemer, som der kan være grundlag for at drøfte; det gælder også det spørgsmål, som hr. Niels Ravn nævnte, spørgsmålet om forpagtere, selv om vi vel må erkende, at forpagtere har en anden stilling end ejere økonomisk set og derfor måske er placeret på en lidt anden måde. Vi ønsker en saglig udvalgsbehandling på disse områder, og jeg ved jo af erfaring fra den lov, der er gennemført, at der er en lang række problemer, man daglig må tage stilling til i det udvalg, der er sat til at varetage dette, dels inden for landbrugsministeriet, dels inden for organisationerne; nogle af disse problemer bør måske også drages ind i overvejelserne.

Jeg vil med disse få bemærkninger gerne tilsige mit partis positive medvirken til lovforslagets gennemførelse.

Svend Haugaard: Som nævnt er det kun et år siden, at lov om udlån til yngre landmænd i form af et kursudligningslån blev vedtaget, og ved den lejlighed udtrykte jeg